

СТРОКАТА ДЖАЗОВА ПАЛІТРА ІМПРОВІЗАЦІЙ ВІД ЮВІЛЯРІВ

2017 рік для ХНУМ ім. І. П. Котляревського одночасно святковий та хвилюючий, адже 100 років від дня заснування навчального закладу – це значна подія, яка підсумовує пройдений шлях і в той же час розпочинає нову сторінку історії...

Закономірно, що поряд із становленням нашого університету формувалася і розросталася його внутрішня структура. Так, першими були організовані кафедри спеціального фортепіано, сольного співу, оркестрових інструментів (народні, духові, струнні). Згодом утворилися кафедри хорового диригування, композиції та теорії музики. Наймолодшою, як виявилось, є кафедра «Музичного мистецтва естради та джазу», яка у 2017 святкує 25-річчя свого існування.

Організована у 1992 році, як відділення кафедри оркестрових духових інструментів, лише у 1994 р. (під керівництвом О. І. Літвінова) кафедра естрадно-джазового виконавства стала відокремленою, самостійною структурою. За час свого існування вона здобула статус однієї із найбільш професійних та найбільш престижних в Україні. З 2007 року кафедру «Музичного мистецтва естради та джазу» очолює доцент Віктор Васильович Чуріков. Під його керівництвом працює потужний професорсько-викладацький колектив, який дбає про підготовку фахівців-професіоналів у галузі джазової музики. Свідченням цього є той факт, що студенти із задоволенням організують власні ансамблі, беруть участь у різних проектах, фестивалях, конкурсах, виборюючи призові місця.

12 березня 2017 року, з нагоди 25-річного ювілею, студенти та викладачі кафедри «Музичного мистецтва естради та джазу» організували потужний звітний концерт, який продемонстрував різновекторність їхньої спеціалізації та різнохарактерність джазової музики в цілому. Слухачі мали змогу насолоджуватися як терпкими інструментальними та вокальними мікстами, так і сольними звучаннями.

Концерт став своєрідним «енергетичним феєрверком». Не зважаючи на переповненість Великої зали ХНУМ, здавалося, що я потрапила на справжній

«jam session» («джерем-сейшн»). Так джазмени називають зустріч для вузького кола друзів, під час якої вони імпровізують на теми відомих мелодій задля власного задоволення, що є найприємнішим для виконавців і слухачів.

Тож, невимушене професійне музикування з характерними сольними каденціями-імпровізаціями перетікало із номера в номер, адже саме свобода самовираження є істинною природою джазу. За словами саксофоніста та композитора Чарлі Паркера, спочатку ти повинен вивчити свій інструмент, потім прослухати все, що було зроблене на цьому інструменті до тебе, а потім ти мусиш забути все, та просто грати.

Першим на сцені з'явився славнозвісний Біг-бенд університету під керівництвом Ю. І. Ковача. Відомо, що колектив є активним учасником різних фестивалів і переможцем міжнародних конкурсів. Тож, багато хто з нетерпінням чекав на цей виступ. Запальний біг-бенд порадував слухачів різноманітним джазовим стандартом та стилем (блюз, балада, рок, фанк). Звучали не лише загальновідомі «хіти», на кшталт, «Come Together» англійського гурту «The Beatles» (соліст П. Середя (бас-гітара), але й маловідомі зразки сучасних композиторів, відтворені не менш професійно (солісти П. Роденко (саксофон-сопрано), С. Цимбал (тромбон) та ін.).

Вразила публіку композиція американського композитора Рея Хендерсона «Bye bye blackbird», яскраво та напорчуд майстерно виконана студенткою III курсу Каріною Чистяковою у супроводі інструментального ансамблю (ф-но – О. Воропаєва, бас-гітара – І. Остапчук; ударні – Г. Кошмай). Як відомо, цей твір написаний у стилі «be-bop», що став основною течією джазу, починаючи з другої половини XX століття. Для нього характерні складні фігурації мелодій, стрибки, незвичність ритмічного поділу та акцентування. Тому, не дивно, що сольні імпровізації К. Чистякової були наповнені бурхливим, дещо нервовим фразуванням та складними технічними пасажами.

Шанувальникам харківської джазової школи немає необхідності пояснювати, хто такі Богдан та Роман Стецюки, Влад Карбовський, Влад

Леоненко... Але на сцені були і нові виконавці, які вперше заявили про себе «джазовій інтелігенції». Так, учениця 6-го класу ХССМШ, саксофоністка Анна Голикова, у супроводі фортепіано (О. Кизиль) харизматично виконала композицію «Take five Desmond». Приголомшив слухачів і Віктор Чуриков, чуттєво та технічно відтворивши популярний стандарт Мішеля Леграна. Мушу сказати, що молоді виконавці досить впевнено трималися на сцені, а головне – були щирими у своїх інструментальних сповідях, адже джаз не терпить брехні та фальші.

Так як, незабаром світ буде відзначатиме 100-річчя з дня народження Елли Фіцджеральд, з метою вшанування пам'яті «королеви джазу», Л. Канівець виконала таємничий і філігранно витончений «Караван», технічно використавши скетч у середній частині – імпровізаційну форму співу, що імітує інструментальне виконання.

У II відділенні сцена цілком належала відомому у Харкові та за його межами «Jazz Road Quartet», у складі: Б. Стецюка (фортепіано), Р. Стецюка (саксофон), В. Карбовського (бас-гітара) та В. Леоненко (ударні). Хлопці своєю виконавською майстерністю та музичною винахідливістю ясно дали зрозуміти, що джаз – музика серйозна, відверта і трішки... бешкетна. Тому кінцівка кожного їхнього номера тонула у вигуках «Браво!».

Після таких виступів розумієш, що джаз – дійсно повинен бути станом душі виконавця. Якщо ти не живеш музикою, то із твого інструмента ніколи нічого не вийде само собою. Якісний джаз – це твій власний досвід, твоя мудрість, твої думки...

Хоча відвіданий мною концерт мав деякі недоліки (відсутність кваліфікованого ведучого, подекуди одноманітність у виборі номерів, занадто «розтягненість» у часі), приємно констатувати, що сьогодні кафедра «Музичного мистецтва естради та джазу» Харківського національного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського посідає гідне місце серед флагманів сучасної української джазової музики. Це додає впевненості у тому, що попереду її чекають нові професійні звершення та завоювання авторитету не лише у нашій країні, а й за її межами.